

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 51/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av folkpensionslagen och av vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 november 2009 en proposition med förslag till lagar om ändring av folkpensionslagen och av vissa lagar som har samband med den (RP 235/2009 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande lagmotion:

— Lag om ändring av 9 § i folkpensionslagen (LM 62/2008 rd — Päivi Räsänen /kd m.fl.).

Motionen remitterades till utskottet den 6 november 2008.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Juha Rossi, social- och hälsovårdsministeriet
- utvecklingschef Maijaliisa Takanen, Pensionsskyddscentralen
- förmånschef Helena Ahponen, förmånschef Pirjo Raute och jurist Pasi Pajula, Folkpensionsanstalten.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Regeringens proposition

I propositionen föreslås det att folkpensionslagen, lagen om införande av folkpensionslagen, lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, lagen om särskilt stöd till invandrare, lagen om bostadsbidrag och lagen om handikappförmåner ändras.

Syftet med propositionen är att förtydliga nämnda förmånslagar genom att införa precisioner och rättelser i enskilda bestämmelser.

I propositionen föreslås det att folkpensionskrav på bosättnings tid inte ska gälla en person som ansöker om sjukpension och som har fått handikappbidrag för personer under 16 år när han eller hon fyllde 16 år. I propositionen fö-

reslås det också att en person som har fått handikappbidrag för personer under 16 år kunde få vårdbidrag för pensionstagare efter att ha fyllt 16 år trots kravet på bosättnings tid. Det föreslås att det till villkoren för att barnförhöjning enligt folkpensionslagen ska bli beviljad fogas att barnet ska vara bosatt i Finland.

Det föreslås dessutom en bestämmelse om rätt till vårdbidrag för pensionstagare som får fortlöpande olycksfallspension eller livränta enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller fortlöpande sjukpension eller ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt

trafikkförsäkringslagen, den sistnämnda ersättningen då ett år förflutit från skadefallet.

Det föreslås att bestämmelserna om inkomster som ska beaktas i folkpensionen, bostadsbidraget för pensionstagare, det allmänna bostadsbidraget och det särskilda stödet till invandrare preciseras.

Det föreslås att verkställighetsbestämmelserna om sökandens anmälningsskyldighet, justering av en förmån, temporärt avbrott i utbetalningen och indragning av en förmån ändras. Propositionen innehåller även förslag till ändringar i fråga om indrivning av förmån från pension eller ersättning som ska betalas retroaktivt, beviljande av temporär förmån och nytt avgörande av ett ärende. I propositionen föreslås det dessutom ändringar i bestämmelserna om tidpunkten för när handikappförmåner börjar och Folkpen-

sionsanstaltens rätt att få uppgifter av skatteförvaltningen.

I lagarna ska det också införas några ändringar av teknisk natur.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2010. Det inledande stycket i 72 § 2 mom. i folkpensionslagen och det inledande stycket i 30 § 2 mom. i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ska dock träda i kraft den 1 januari 2011.

Lagmotionen

I motionen föreslås att från utlandet adopterade barn och unga med funktionshinder ska ha rätt till sjukpension vid 16 års ålder utan att kravet på bosättningstid uppfylls.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

I propositionen föreslås ändringar i ett flertal förmånslagar som ska verkställas av Folkpensionsanstalten. Bland annat preciseras vissa verkställighetsbestämmelser som gäller den sökandes anmälningsskyldighet, justering av en förmån, temporärt avbrott i utbetalningen och indragningen av en förmån. I lagarna föreslås dessutom ändringar av teknisk natur. Propositionen förtydligar bestämmelserna och syftet med detta är att snabba upp verkställigheten av förmånsärenden, förenkla förfarandena och undvika återkrav.

En viktig ändring av innehållet är att folkpensionslagens krav på bosättningstid slopas vid ansökan om sjukpension om sökanden har fått handikappbidrag för personer under 16 år när han eller hon fyller 16 år. Den som har fått handikappbidrag för personer under 16 år skulle kunna få vårdbidrag för pensionstagare efter att ha fyllt 16 år trots att bosättningskravet inte uppfylls. Reformen innebär att man kan undvika situationer där en invandrare som fått ett funktionshinder redan som barn eller en ung person som adopterats från ett annat land inte kan få bidra-

get om bosättningen i Finland varat kortare tid än 3 år när han eller hon fyller 16 år. Genom lagändringen försätts en person som handikappats utomlands som barn i samma situation som motsvarande barn i Finland.

Utskottet anser att propositionen är viktig och nödvändig och tillstyrker den därför.

Detaljmotivering

När riksdagen godkände regeringens proposition RP 192/2009 rd godkände den samtidigt ändringar i 33 § i lagen om handikappförmåner. Eftersom denna proposition innehåller ändringar i samma paragraf föreslår utskottet att ingressen justeras. Utskottet påpekar dessutom att en ändring av rubriken för 44 § har godkänts i samband med riksdagsbehandlingen av regeringens proposition RP 192/2009 rd.

Motionen

Utskottet har godkänt en ändring av 9 § i folkpensionslagen utifrån regeringen proposition. Det behov av lagändring som påtalas i motionen

har sålunda undanröjts och utskottet föreslår att motionen förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslag 1—5 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 6 godkänns enligt propositionen i övrigt men ingressen med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotion LM 62/2008 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

6.

Lag

om ändring av lagen om handikappförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 11 maj 2007 om handikappförmåner (570/2007) 6 § 2 mom., 9 § 1 mom. 4 punkten, 16 §, 17 § 2 mom. 1 punkten, rubriken för 31 §, och 44 § 2 mom., samt

fogas till 9 § 1 mom. en ny 4 a-punkt, till 31 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1153/2007, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., och till 33 §, *sådan den lyder delvis ändrad i lag* /2009, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., som följer:

ShUB 51/2009 rd — RP 235/2009 rd

Helsingfors den 2 december 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Maria Guzenina-Richardson /sd
Hannakaisa Heikkinen /cent
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Jukka Mäkelä /saml

Håkan Nordman /sv
Markku Pakkanen /cent
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Satu Taiveaho /sd
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.